

Papur y Bwrdd

09 Gorffennaf 2014

Teitl y Papur	Adroddiad Blynyddol y Cynllun Iaith Gymraeg i Gomisiynydd y Gymraeg 2013-14
Cyfeirnod y Papur:	NRW B B 49.14
Paratowyd y Papur gan:	Adrian Williams/Lyn Williams

Pwrpas y Papur:	Penderfynu
Argymhelliad:	Cytuno ar Adroddiad Blynyddol i Cyfoeth Naturiol Cymru ei anfon ymlaen at Gomisiynydd y Gymraeg
Angen Penderfyniad:	Cytuno

Effaith: Noder – efallai na fydd pob pennawd yn berthnasol i'r pwnc	<p>Effaith ar yr Amgylchedd: Bydd Cyfoeth Naturiol Cymru ddwyieithog mewn sefyllfa gryfach i weithio gyda sefydliadau a phartneriaid eraill yng Nghymru i sicrhau gwell canlyniadau amgylcheddol.</p> <p>Effaith ar yr Economi: Amherthnasol</p> <p>Effaith ar y Gymuned: Bydd yn galluogi ein sefydliad i ddarparu gwasanaeth dwyieithog i'r cyhoedd a chyfathrebu'n effeithiol gyda'r holl gymunedau rydym yn eu gwasanaethu.</p> <p>Effaith ar Wybodaeth: Bydd gallu dwyieithog yn cryfhau ein gallu i rannu a datblygu gwybodaeth gyda phartneriaid a sefydliadau academiaidd eraill ledled Cymru.</p>
--	--

Pwnc

1. Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cynnydd sydd wedi'i wneud wrth weithredu'r Cynllun Iaith Gymraeg, a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Tachwedd 2012, a cheisio cymeradwyaeth ar gyfer Adroddiad Blynyddol Cynllun Iaith Gymraeg Cyfoeth Naturiol Cymru (Amgaead 1).

Crynodeb

2. Mae Comisiynydd y Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i holl Gyrff Cyhoeddus Cymru ddarparu Adroddiad Blynyddol ar weithredu eu Cynllun Iaith Gymraeg. Mae'r adroddiad drafft ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru ynghlwm. Mae'r adroddiad yn dangos perfformiad da ar y cyfan yn y flwyddyn gyntaf, ond mae angen parhau i wneud cynnydd er mwyn i ni allu cyflawni ein nod o fod yn sefydliad dwyieithog.

Cefndir

3. Polisi Corfforaethol yw'r Cynllun Iaith Gymraeg o dan Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993 sy'n rhoi dyletswydd ar sefydliadau sector cyhoeddus i baratoi Cynlluniau Iaith Gymraeg sy'n amlinellu sut y bwriadant baratoi a darparu gwasanaeth dwyieithog i'r cyhoedd. Mae ein cynllun yn adlewyrchu amcanion tymor hwy cyfunol y tri chorff rhagflaenol mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae'r Cynllun yn cynnwys y cyfnod rhwng mis Ebrill 2013 a chyflwyno'r Safonau Iaith Gymraeg statudol, a ragwelir rhywbryd yn ystod 2015.

Adroddiad Blynyddol: Cyflawniadau Allweddol yn ystod 2013/14

4. Mae'r Adroddiad Blynyddol i Gomisiynydd y Gymraeg yn cynrychioli gofyniad ffurfiol i ni adrodd yn ôl i'r Comisiynydd yn nodi pa gynnydd yr ydym yn ei wneud yn erbyn y targedau penodol a oedd wedi'u cynnwys yn ein Cynllun. Mae'r Adroddiad Blynyddol drafft wedi'i nodi mewn fformat a bennwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg, gyda'r Atodiad i'r Adroddiad yn darparu cynnydd yn erbyn pob un o dargedau unigol y Cynllun Iaith.

5. Mae'r Cynllun Iaith a chanllawiau perthnasol Cyfoeth Naturiol Cymru wedi bod ar waith ac ar gael i'r cyhoedd a staff ers 1 Ebrill 2013. Rhestrir y prif gyflawniadau wrth weithredu'r Cynllun isod, ac mae'r Adroddiad Blynyddol yn cynnwys rhestr fwy cynhwysfawr o ddatblygiadau allweddol.

- Mae nifer o gyfarfodydd wyneb yn wyneb wedi'u cynnal i godi ymwybyddiaeth staff o'r Cynllun, gyda'r Swyddog Iaith Gymraeg yn rhoi cyflwyniad ar ofynion y Cynllun. Mae'r cyfarfodydd wedi bod yn llwyddiannus iawn ac wedi helpu staff i gael gwell dealltwriaeth o'r Cynllun a mynd i'r afael ag unrhyw bryderon a fynegir.
- Mae'r Grŵp Pencampwyr wedi'i sefydlu yn llawn dan gadeiryddiaeth Adrian Williams a chyda chynrychiolydd o bob Cyfarwyddiaeth. Mae gwaith y Pencampwyr wedi bod yn amhrisiadwy wrth weithredu a chodi ymwybyddiaeth staff ym mhob maes o'r gwaith.
- Lle'n briodol, rydym wedi ymgorffori dull dwyieithog o gynnal ein gwaith o ddydd i ddydd. Mae hyn yn cynnwys ein Gwefan, ein Rhyngrwyd, sut rydym yn cyfathrebu darnau allweddol o wybodaeth a phenderfyniadau.

- Mae Canllawiau Hyfforddiant Iaith Gymraeg newydd wedi'u llunio ar gyfer y sefydliad, gan roi cyfle i'n holl staff ddysgu'r iaith. Mae blaenoriaethau hyfforddiant wedi'u pennu o ganlyniadau'r Archwiliad Sgiliau Staff a gynhaliwyd ym mis Hydref 2013. Bydd y rhaglen hyfforddiant yn gwella sgiliau iaith Gymraeg staff a hefyd yn helpu i gyflawni'r targedau a nodir yn ein Strategaeth Sgiliau Dwyieithog sy'n rhan o'n Cynllun.

Cynlluniau ar gyfer 2014/15 a thu hwnt

6. Yn ystod y flwyddyn nesaf, byddwn yn:-

- Parhau i weithredu'r Cynllun a chodi ymwybyddiaeth staff.
- Gweithredu'r rhaglen Hyfforddiant Iaith Gymraeg newydd.
- Parhau i feithrin sgiliau iaith Gymraeg staff er mwyn sicrhau ein bod yn gweithio tuag at gyflawni ein targedau fel y nodir yn ein Strategaeth Sgiliau Dwyieithog.
- Cynnal archwiliad mewnol i sicrhau bod staff yn cydymffurfio â'n polisi o ateb y ffôn yn ddwyieithog, negeseuon peiriant ateb dwyieithog ac ati.
- Gweithio gyda Rheolwyr Timau a'r Grŵp Pencampwyr ar ymarfer mapio busnes i bennu lefel iaith Gymraeg ar gyfer pob swydd yn y sefydliad.
- Gweithio gyda staff Comisiynydd y Gymraeg a fydd yn cynnal ymchwiliad i'n sefydliad ym mis Medi 2014 i bennu a ddylem gydymffurfio â'r Safonau Cymraeg sydd ar y gweill, ac os felly, pa rai fydd yn berthnasol i ni. Mae mwy o wybodaeth am y Safonau newydd yn (Amgaead 2).

Risgiau

7. Mae gan yr iaith Gymraeg broffil uchel, yn allanol ac yn fewnol ymhlith staff. Bydd methu â darparu gwasanaeth dwyieithog yn arwain at gwynion i Gomisiynydd y Gymraeg a fyddai'n arwain at risg i'n henw da a cholli cefnogaeth i ni fel sefydliad o bosibl.

Goblygiadau Ariannol

8. Mae'r gwaith hwn eisoes yng nghynlluniau cyllideb Dysgu a Datblygu.

Cyfathrebu

9. Dylid parhau i roi cyhoeddusrwydd i'r Cynllun yn Yr Wythnos, ar y Fewnrwyd a'r Wefan i godi ymwybyddiaeth a thynnu sylw at unrhyw newidiadau. Wrth i ni gyflwyno'r rhaglen hyfforddiant yn raddol, dylem sicrhau ein bod yn dathlu llwyddiant.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEG)

Nid oes angen.

Mynegai o Amgaeadau

1. Adroddiad Blynyddol i Gomisiynydd y Gymraeg 2013-2014 (Drafft Terfynol).
2. Safonau'r Gymraeg.